

N°. 40.

Birmdeenä 5. (17.) Oktober.

1870.

Kalfa par gaddu 1 rubl.

R a h d i t a j s.

Karra sinnae.
 Gelfschennes sinnae. No Ribgas: Widssemes marschallis Dettin-
 gen pee Keisera, — jauni rahtslungi Ribgä. No Besterburgas:
 streewu lungu libdsiba pahr Frantscheem.
 Ahrsemes sinnae. No Berlines: Strahsburgas padohschanahs.
 No Italijas: Nizzas aprinkis nemeerige, — pahwesta laiziga waldis-
 chana pagallam.
 Zittas jaunas sinnae. No Ribgas: Latweeschu beedribas teäteri.
 No Kursemes: G. Fr. Schoenberga ammata fudraba lahfas Gramsd.
 No Samaras: pahr baggatu plauschannu.
Jaunalahs sinnae.
 Ribgas Lanoeschu beedribas teäteris. Par dsimtu mahju pirkchannu
 Widssemme. Abilde tai dseefminai „Re-ess' dumisch" Mahj. weef.
 Nr. 32. Kä Bengalijs, Afijas semmes dalkä, Indeeschi laulibas lahrtu
 zeeni un gohda! Abildes.
Feelikkumä. Marfa un Andrejs. No jubras. No Jamailas. Weena
 rihmetaja (dseefmineela) nahwes-sjunda. Druftas.

Karra sinnae.

Franzijas republika nu gan pee wiffahm Ciropas waldis-
 schanahm palihgu un padohmu mellejuse, bet tulfchä pa-
 littuse, jo neweena waldischana negribb nodohtees ar tahdu
 tautu, tas no pateestbas jekka atlahpufehs, ar melleem gribb
 istaisnotees un täpat zittas tautas, lä ir sewi paschu libds
 apmahnidt. Keisers Napoleons fazzijis, ka winsch to karru
 negribbejis, bet winna laudis; un tee laudis attal falla,
 ka keisers prett winnu gribbeschannu to karru fahjis un ta-
 pehz Pruhfschi darroht leesu netaisnibu, ka wehl pehz tam,
 kad keisers freittis, ar winneem karrojoht. Ja, winni jau
 meerigi tuhlin no karra atstahtees, kad til Wahzeeschchi ween
 gribb alseet probjam ar to sinnu, ka tee nelo no tahs
 eelarrotas semmes nepatur', bet wiffu atstahj lä bijis. Ne
 finn, kapehz wehl nepagebr, lai Pruhfschi wiffu to karra-
 slahdi aismalka. Zadeht jau arr Englandeeschi pahr win-
 neem smeij un falla: Frantschi täpat lä schihdi, sewi ween
 turroht par to isredsetu tautu, kam ween brihw zittas sem-
 mes few peedallibt klabt, bet kad zitti gribb täpat darriht,

tad tas teem irr par grehtu. — Frantschi paschi taggad
 fawa keisera gohdu sem lahjahm minn un schahdas tahdas
 wainas tam krauj wirfü. Taggad arr jo flaidri gaismä
 nahjis, lä Napoleons tai laitä, tad Pruhfscheem bij karschs
 ar Ehtstreikiju, gribbejis Pruhfschu waldischannu fleprenä
 beedribä ewwit un peerunnaht, lai winnam palihds Bel-
 giju eemantohht vreefsch Franzijas un par to winsch ne-
 eefchoht Pruhfscheem jekka, tai laitä Ehtstreikiju uswarreht
 un wiffu Schleswigu paturreht. Bet Pruhfschu waldischana
 noyrattuse gan to wiltibu, ka Napoleons tihkoja winnu
 tahdä negohda padohmä eegahst, tur tad pehzal winsch ir
 Pruhfscheem Reines semmes atnemtu un Pruhfschjai buhtu
 kluffu jazeesch, ja negribbetu, ka nahf klaijunä, tahdu ne-
 gohdigu beedribu winna ar Napoleonu zehluse. Pruhfschjai
 nu gan isdewahs Ehtstreikiju pahrspeht, bet Napoleons
 fawu mehrki nepanahja wis. Taggad wis tas flaidri at-
 klahst un gaismä nahjis, lä teiz, no useeteem Napo-
 leona pascha rastteem, tahds wihrs bijis Napoleons un
 wiffas waldischannas atsinuschas, ka Pruhfschu waldischana
 gohdigi darrijuse, bet Napoleons wiltibu ween dsinnis.
 Kas tad lai nu tahdam wihrum palihds, wehl reis tikt par
 walddineetu?! Un tomehr, lä falla, winsch wehl taggad
 turroht sewi par Franzijas keiseru un daschi winna agra-
 taji ministeri nahlfuschi us Wahzjemmi winnu apmelleht.
 — Zadeht nu Frantschi, no zitteem atstahdi, paschi atsperr-
 rahs us fawahm paschahm lahjahm un leelahs, to ween
 mahf un spehj. Republikas waldischana littuse isdaudsi-
 naht, ka winneem Parihse effoht 400,000 tautas-gwardi,
 100,000 mobilgwardi un 60,000 ihsteni karra-wihri. Karra-
 rihki teeloht taifti arween klahf un seewischlas it deen' pa-
 taisoht millionu patronas. Tad wehl wiffä pasautle schee
 effoht apderrejuschchi karra-leetas flappeht klahf, jo naudas
 winneem effoht deesgan un zittadu wiffadu wajadsihu bes
 galla daudj. Pa semmehm wiffzaur jektotees lahjäs wiffa
 tauta un — ihfi falltoht, Frantscheem taggad newajagoht
 zittas dohmas eenemt prahtä, ka til karra-dohmas ween.
 Parihse effoht ne-uswarrama un tee 2 millioni zilwetu tur
 eelschä ne-effoht wis bes naggeem. Pruhfschi jerrojoht, ka

winni paschi fawâ starpâ laikam fahlfchoht kautees, jeb bads schohs fahlfchoht mehrdeht, — bet ta effoht weltiga zerriba! Winni tur eelfschâ dshwojoht wiskleelakâ weenprahitâ un pahrtikka winneem effoht fakrahta preelfsch daudj mehnescheem. Deewo tal weenreis mitteschotees winneem buht par prettineetu. Tee falla: Rudden leetus laiks drihs peenahs un til ilgi pee Parihses palittuschî, tabtu no fawahm mahjahm, tee isnihts zaur muhsu eerohfcheem zaur baddu un zaur dabbas bahrsibu. Ne, tas newarr buht, ka Franzijas laime pawissam fawu waigu no mums buhtu avshelpuse, ka schai leelai tautai fawa weeta pasaulê buhtu japasaude zaur 500,000 zilweku usmahfchanohs. Szelfsmees wiffi reisâ, lai labbat mirstam, nelâ to kaunu peedshwojam, ka Franzija teel faraustita. — Ar leclaku flawu nelâ zittâs reisâs, ta taggad aplehgereta Parihse attal iszefees un tadeht wiffi weenâ balfi warram fault: „Lai dshwo ta leela tauta, lai dshwo ta weena, nefaraustita Franzija!“

Lâ Frantschi bes galla leelahs un Wahzeeschus sohbo, kâ til ween spehji un preezajahs us Prubfchu gallu, ka drihs falla, krusa un bads tohs nobendeschoht un tee wairz lihds Reines uppi netilfchoht atpattak. — Bet zitti laudis zittâs Ciropas semmês runna pawissam zittadi. Tee falla, ka Parihsei pa ihfu woi ilgu laiku wajagohht kritt Prubfchu warrâ. Truhkums winnus speedifchoht padohtees un tad tur notilfchoht breefmigas leetas. So Wahzu armija nehuht nespehjoht tahdu lauschu pulku, diwi millionus zilweku, ne us weenu deenu ar pahrtittu apgahdaht. Parihses aprinkis arr newarroht tahdâ nohtê lihdsjeht, jo to, kas tē atrohdamis, to karrâ-pulki patehreschoht un tâ wehl pehz daschu deenu gahjuma tahfak arr nelo neatraddifchoht. Tad nu sinna, ka pa fimteem tuhtstoscheem wajagohht breefmigâ badda-nahwê mirt. Wahzu armijai nefas ne-atleekoht darrams zittadi, kâ to karru lihds gallam zauri west. Ja Franzijas waldischana tihschi gribboht to pohstu few peezajinahht, tad winnai paschai par to ta atbilde. Wahzeeschî wehl ne-effoht eefahlfuschî Parihsi bombardeereht, bet drihs buhschoht us to pilnigi gattawi un tad trohtfnis eefchoht wallâ us to pilssehtu, to Frantschi fawz par wiffas pasaulles mehrri un par ne-uswarramu pilssehtu. — Frantschu sinna arr to daudfina, kas wezzais Garibaldis no Kapreas pee winneem atnahjis palihdsjeht Wahzeeschus aptarroht. Lâ winni papreefch sinnoja, ka Garibaldis 25. Septbr. (7. Oktbr.) Marselje cereifojis. Pehz tam 27. Septbr. (9. Oktbr.) ralsija no Luhrs tâ: Garibaldis schorihht pulstien 7½ tē cereifoja un pee gubernatora aymentahs; pa stundu wehlat kahdi generaki winnu apmelleja. No Garibaldis nodohmajis, woi kahdu komandu usnemfees waddiht, to wehl nesinn. No bahnuscha gribbeja winnu ar gohda-waddoneem pawaddiht, bet winsch par to gohdu pateizahs un us offizeereem teiza, ka karrâ-laulâ attal fatilfchotees, jo winsch effoht nahjis Franzijas republiku atpestiht. — Lâ ralsia Frantschi. Bet Englandeeschu sinna pahz Garibaldi runna pawissam ohtradi. Tur stahw, ka Garibaldis 27. Septbr. (muhsu 15.) no Kapreas kahdam draugam us Englandi ralsijis tâ: „Mihkais draugs! Es ne-eeschu wis us Franziju, jo es tapat kâ Fuhs, esmu meera draugs. Domehr zilwezibas deht es gribbetu us Englandi nahht, tur wairaf meers irr atrohdamis, un tur raudsicht, woi newarretu wiffu pasauli tâ eetaifht, ka nemas wairz newarro un ar to gallu darriht tai negantai lauschana, kas taggad Ciropas widdâ noteel.“ (6. Septbr. bij ralsijis tâ: „Frantschi, Standinaweeschi, Wahzeeschî wiffi manni brahti un es Prubfchu eerohfcheem tadeht wehleju uswarrschanu, ka gribbeju, lai schâ laika plehscha tittu gahfîs. Zaur Bonaparti es tē esmu zeetumneeks un kad es scho fallu atstahnt un us Franziju eetu, tad laikam manni tur arr eelittu zeetumâ.) — Tad nu nemas newarr fannahht,

woi Garibaldis pateest irr gahjis us Franziju. Gan nu starp Frantscheem pascheem un pat starp waldischanas beedreem effoht zitti, kas gribbetu drihsak meeru dabbuht un tadeht pee winneem pascheem weenprahitâ jau fahfoht nihht, bet ihstu waldischana zelt nelâ newarroht laudis fadabbuht tohpâ ta karrâ deht un tadeht tahdu fahantfchanu nolittuschî attal us wehlatu laiku. Teem waldischanas beedreem, kas Parihse, gruht fatiltees ar teem, kas Luhrs un tadeht nefenn Gambettis ar gaisâ-ballonu no Parihses us Luhrs aislaidees un tur nu stablijis, zit Parihseeki effoht duhschigi un kâ tur wiffi eijoht labbi.

Wahzeeschî Elsafê, ihpaschi Strahsburgâ wiffu eetaifa pehz kahrtas un tâ kâ us waldischana, jo tee zeeti irr apnehmuschees Elsafî un Lotringu paturreht pee Wahzsemmes, lai Wahzsemmei us preefchu buhtu wairaf drohschibas no Franzijas. Taggad, sinna, gauschi gruht, til ilgi to karru west, bet — zittadi to wairz newarr, — gallam reis wajag buht un to jau gan zittadi nepanahs, kamehr kad Parihse buhs usnemta. Kas schinnis deenas karrâ-laulâ notizis, pahz to tahs pa telegrafu nahlfuschî ihfas sinna lassitajeem tē zelsim preefchâ. No Berlins, 26. Septbr. (8. Oktbr.) Irr nolitts, armijai seemas-drehbes fagahdaht un fataiftees, ir pa seemu uswarratâs weetas palitt. No Brisseles ralsia, ka bataljonu karabineeschu suhtijuschî us Beverloo, jo Frantschu wangneeki tur palittuschî nemeerigi un taifjuschees ar warri atfwabbinatees. Tefas nu gahdashoht, ka tee wangneeki teel isdalliti pa wairaf weetahm, tur tohs labbati warr usluhfoht. — No Berlins, 26. Septbr. (8. Oktbr.) Walkar pehz pufdeenas pulstien 2 ahropus Mezzes Frantschi uskrita muhsu Kummera diwifionei un tee neganti kahwahs lihds pat naitei un muhsjei tohs wiffus aisdsinna atpattak. Genaidneekem bij arr pulks no gwardeem klahht. Pa to paschu laiku zittâ weeta pee Moseles krafa zits eenaidneetu pulks kahwahs muhsu Imo un 16to kohri. Mums, ihpaschi Kummera diwifionei, krittâ 500 wihri un 3 kohram 150. No Kahrkrupes, 26. Septbr. (8. Oktbr.) ralsia: tur sinna nahfufe no Lunewilles, no 7tâ Oktbr. ka pee St. Remi un Kompatitias Wahzeeschî kahwuschees ar Frantschu lihniajâs saldateem un mobilgwardeem. Pulstien 4 pehz pufdeenas Frantschi behguschî us Ramberwilji atpattak. Genaidneetu bijuschî kahdi 14,000 karrâ-wihri. Wahzeeschî tē saudejuschî 20 offizeerus un 410 saldatus, kas pa dalkai notauti un eewainoti. Genaidneekem krittuschî 3 reis til dauds, un bes ta teem 6 offizeeri un 600, wairaf lihniyu saldati, eewainoti nowangoti. No Berlins, 29tâ Septbr. (11. Oktbr.). Tē no Bersalles pa telegrafu atnahfufe tahda sinna: Weens kohris jauttu karrâ-wihru walkar weenu dalku no Frantschu Loahres armijas pee Orleans kahahwis. Muhseji teem 1000 wihrus nowangoja un 3 leelgabbalus atnehma. Genaidneeki fajukfuschî behga atpattak. Wehl daschâs zittâs weetas Wahzeeschî uswarrdami kahwuschees.

Gelfschemmes sinna.

No Mihgos, 1mâ Septbr. Augstais Kungs un Keisers swehtdeen tai 27. Septbr. Zarskoje-Selo pillê ar Wids. landmarschalli N. von Dettingen farunnajees.

— Swehtdeenâ 27tâ Septbr. kâ pehbeja swehtdeenâ preefch Miketeem, pehz wezzu wezza eeraduma no rahtuscha balkona attal tikka nolaffiti pilssehtas liffumi un laudihm pasluddinahs, ka no rahtsklunga ammata atteifuschees tee rahtsklungi L. Napierst, W. Irshil un G. Westberg, un ka scho weeta eezelti A. Bertholz, G. Bergengrün un L. Smolian. Pehz tam no rahtuschâ tohrna ar basu-

nehm spehloja to meldiju: „La pestifichana pee mums nabf.“

No Vechterburgas. Rahds Kreewijas walstammata buhdams lungs Vechterburgas Wahz. awisei „Nordische Presse“ rakstijis pahr scha laika Ciropas buhschanu brangu libdsibu, no kurras kahdus wahrdus arri faweem lassitajeem zefim preekscha. Winsch raksta ta: „Vehz gohda-pilnas kauschanahs Krimmas karrâ prett abbeju wakkara-puffes walstu usmakschanohs, Kreewusemme, waddita no taifna waldineka, kas ta laika un sawas tautas waijadfibas pasinna, — pahrluhfoja sawu paschu eelschigu buhschanu un tur dauds ko pahrtaijsija un pahrlabboja, ta ta par waijadfigu atradda. Woi nu taggad Franzija, kas no sawa eedohmata (skunstiga) augstuma nogahsufehs, til dauds eespehs atsiht, pee fewis paschas melleht to wainu, kadeht wiinnai til nelaimigi isdeweess, un woi ta greesisees us labbaka zekka? To nestinnam. Franzuschi neproht aprehkinaht. Bourboni tapat la Orleani, Bonapartes un republikaneechi, wiffi weenlibds nelo nederr un nebuhtu wis johli ween, kad kahos Frantscheem dohtu tahdu padohmu, lai no zittas kehina zilts few waldineeku iswehle, wai no tahs paschas Hohenzollern ziits, ko isdaudsinaja par eemeflu schim farram. Sinnama leeta, ka tikkai tahds firsts, kas pats wiffadi prah-tigs un gudris un ar ko tauta dauds mas meerâ, eespehtu to grubtu darbu isdarriht, Franziju waddiht prahita un dsihwes pahrlabboschanâ. — — — Shstens tautas Kreews zeeni wairaf Wahzeeti, nekâ to weeglo wehja pilnu Franzusi un ta irr leela laime. Franzusis nespehi atsiht, kas pee zittas tautas labbaks nekâ pee wiinna; winsch la „tahs leelahs tautas“ lohzeellis pasaulê nahzis, fewi turr' par wihru, no ka zitteem gohdu un gudribu buhs mahzitees un tam irr deesgan beskaunibas, to wiffu usleelicht, ko winsch netaisnâ wihse par labbu gribb eeteikt. Kreews buhdams kahrigs us sinnafschanahm un mahzibahm, labprahit atsiht un peenemm to, kas pee zittahm tautahm labbaks; — bet tas tam pahrgudram Franzusim naw pa prahitam, — tas ar wiinnu nekâ nesaderr lohpa. Dauds wairaf, nekâ Kreews, irr Pohlis Frantscheem tumojees, newarredams aismirst, ka winsch pats wairs nekahdu trohlfni (stahiti) newarr taifihit. Kas tad nu Wahzeeschus eenihd wairaf nekâ Pohlis? Un kad nu Pohlis eelschigi nekad Kreewusemmei nepeegreesisees, tad jau sinnams, ka Pohlis irr prettineeks Kreewusemmei un prettineeks Wahzsemmei; tadeht noprohtams, ka Wahzsemmei un Kreewusemmei abbahm, kas irr weenlibdsigi, ko Pohlis pee abbahm weenadi eenihd, un tas irr, ar ihseem wahrdeem falkohit, ta pee abbahm tautahm weenadi atrohdamâ eelschiga atsihschana, kas zihthahs kohdolu no misas atschkirt. Kas irr ihstais Kreewijas draugs, ihstais tehusemmes mihtotajs, tam labba peederrahs to stary abbahm schahm kaiminu tautahm buhdamu peederrumu jeb draudsihu tiktuschi kohpt, nekâ weenu

prett ohtru ribdiht. Kreewusemme taggad fahfufe sawu buhschanu pahrlabboht un schi isdarrihschana warr dauds labbaki isdohtees, kad ta, zil waijadfigs, no Wahzu buhschanas peesawina, nekâ beedrojahs ar tahdu tautu, kas til proht dumpotees, bet newis atsihschanâ un zilweziba peenemtees. No Wahzsemmes mums naw ko bihtees, ta til irr skaudiba, woi leekuliba jeb abbas wainas lohpa pee tahdeem, kas gribb eeteikt, ka mums no Wahzsemmes jafargahs. Preeksch Wahzeeschu gohbigas un taifnas warras Rohmeeschu keisera- un Rohmeeschu pahwesta walstes fagahsufchahs un taggad pat Wahzeeschu gars Galilleeschu (Franzijas) keisera-walsti fagahsis, pateesi ne tadeht, lai to pee fewis warretu dibbinaht un preeksch aplamas walsts isplattischanas semmes pagehredams, kas tam tikkai buhtu ta klutsehi pee kahjabm. Wahzsemme tahdu wairoschanas-kahribu nepasihst, wiinna nemm weenu daku wezzas Wahzsemmes atpakkat tadeht, ka ta tai lohiti waijadfiga par patwehrumu preeksch ta eenaidneeka, kas weenadi us wiinnu gluh. Ja Wahzsemme gribbetu sawu walsti tikkai isplattihit, tad ta warretu puffi Franzijas par zitt'reis Wahzsemmei peederrigu semmi atpakkat pagehreht. Nestinnu, woi zits kas ta irr, la Wahzeeschu leela walsts Ciropas widdu irr par galwoschanu us pastahwigu meeru, zaur ko schi pasaules daka warr eelschigi un ahriigi, jeb meefigi un garrigi labklahschana peeaugt.“ *

Ahrsemmes sinas.

No Berlines. Tejenes awises wehl nefs daschas sinas pahr Strahsburgas padohschanohs, kas karra-sinnu lassitajeem wehra leelamas. Kad Wahzeeschi diwas weetâs muhreem zaurumus bij ischahwuschu, tad Strahsburgas komandants Ubrich fajutta, ka Wahzeeschi laikam drihs ar sturmi pilsehtai krittihis wirsu un tadeht tad padohschanohs peedahwaja un isdarrija. Birms Wahzeescheem pilsehtâ bij nodohita, komandants likka pasluddinaht pilsehtneekem to sinnu, kadeht japadohdahs un kadeht wairs pretti turretees newarr. Winsch ar scho pasluddinaschanu pateizahs wiffadahm kauschu kahrtahm tapat tahm, kas pee karra-kauschu kahrtas peederr, ka arri pilsehtas eedsihwotajeem par to pasklaufibu un pajetibu, ar ko tee pawadditâ grubtâ laika wiinnam un tehusemmes waldischanai bijuschu padewigi. Ar to effohit katris sawu peenahkumu isdarrijis un sawu gohdu glahbis, katris sawâ kahrtâ; un kad nu tas wairs ne-effohit eespehjams, tad ar meerigu firdi taggad warroht sawam subram liktenim padohtees un t. pr. — Tad atkal pilsehtas draudses pahrwalditajs jeb birgermeisters islaibis sawu pasluddinaschanu, ka komandants effohit nospreedis, pilsehtu Wahzeescheem atdohit, jo diwi zaurumi muhros effohit ischauti, pa kurreni eenaidneeks drihs sturmedams warroht eelaustees eelschâ; un tas tad buhtohit preeksch eedsihwotajeem flitti, jo tad war-

roht eenaidneeks ar winneem darriht kà gribbedams, — kad turpretti taggad, kad paschi padewuschees, newaijagohht no nelahdeem warras-darbeem bihtees un nebuhfchoht arr jadohd karramalkfas. Pultsten 11tòs Franzijas karram-wibri no tejenes aiseeschoht un Wahzu karram-pulki pilssehtà eenahfchoht. Lai tadeht eedfihwotaji, kas libds schim wiffas apschau-dischanas breefmas pazeetigi paneffuschi, arri taggad noturrotees meerigi un lai nefur naidigu prahtu nerahdoht eenahzejeem pretti. Lai peeminnoht to, ka ta wiffumasaka eenaidiba warroht wiannu buhschanu famaitaht un leelu flobgu uskraut wiffseem pilssehtas eedfihwotajeem. Karram-liffums nosakloht, ka tahda mahja, is kurras weens schahweens us eenahzejeem teefoht schauts, tublin nopohstama un winnas eedfihwotaji wiffi aplaujami. To lai kattris leefoht wehrà un ja fur sawà starpà sinnoht tahbus kaudis, kas kaunu prahtu us eenahzejeem turr, tohs lai tee sawaldohht un lai teem nepakaujoht kaunus darbus pastrahdaht, — jo prettiturreschanas laifs effoht pahrgahjis, un t. pr. — Kad Wahzeeschi pilssehtà bij eegahjuschi, tad Bruhschu generalis Mertens tublin liffumus isfluddinajis, zaur kurreem tas nosalka, ka pilssehtà wehl paleefoht sem karram-teefas un ka kattris noseegums tapat prett pilssehtneeku-dfihwi, kà arri karram-buhschanà, tihschoht ar nahwi sohdihts. Pilssehtneeki lai tublin isdohdoht karram-eerohtschus un fur mahjahm wairs ne-effoht fainneeka, tur lai pilssehtas waldischana to isdarroht. Ja no kahdas mahjas woi zittas weetas Wahzu karram-wibri ar eerohtscheem tiltu aistikti, tad karram-wibreem effoht ta wakka dohta, tai ehkà eekrist eelschà, tur wiffus peeauguschus wihreeschus noleetaht. (Tas liffums tahds pasluddinahts tadeht, ka pilssehtà ee-eejoht kahds Frantschu saldats weenu Bahdeeschu karram-wibru nosahwis. Walkarà atkal eelas-kaudis diwus Bahdeeschus eewainojusch, — fur wainigee tublin tikluschi noschauti.) Gedfihwotajeem tas teefoht sinnam darrihts, ka wiannu (Wahzeeschu) karram-wibreem effoht stipri peefohdinahhts, pilssehtneeku peederrumu ne-aistikt; un ja kahda pagehreschana buhtu, tad ta warreschoht notikt tiklai ar waldischanas sinnu un t. pr. Zitta sinna pah Strahsburgas eeneschanu stahsta wehl tà: Kad Wahzeeschu ar sawu musihki un dseesmahm pa pilssehtas wahrteem eenahza pilssehtà eelschà, tad pilssehtas eedfihwotaji sawas labbas drehbès gehrbuschees, kà mihtus weefus tohs sagaidija. — Pilssehtas ewangelistas draudses mahzitojs, — kad papreelsch bij dseedajusch „Deems Kungs irr muhsu stipra pils,“ — eenahzejus fanehma ar jaulu apweizinaschanas runnu, kurrà tas eenahzejus nosauza neween par meera-nessejeem, bet arri par ewangeliuma tizzibas glahbejeem un fargeem un t. pr. Scho apweizinaschanu pabeidsa ar to dseesmu „Lai Deewu wiffi libds x.“ Gedfihwotaji pa leelakai dalkai Wahzeeschu buhdami, Wahzu karram-wibrus fanehma ar ihstenu preeku un pehzal sem klai-

jas debbes preeka maltiti kohpà noturreja, pee ka eenahzeji no sawas puffes wairaf tehreja, tapehz ka pilssehtneekem maf ween wehl kas bij pee rohkas.

No Italijas raksta, ka Nizza kaudim jo beesaji un stipraki usnahloht tahs dohmas un kahriba, atkal saweenotees ar sawu tehwi-semmi Italiju. Dajchà rihtà atrohdoht pee pilssehtas muhreem peefistas tahdas paslubbinaschanas us to, no Franzijas rautees wakka, jo taggad, kad Franzijai ar Wahz-semmi leelais darbs, scheem effoht ihstais laifs to isdarriht. Wianni taggad waldischanas ammatòs newehlejuschu neweenu tahdu, kas Franzis jeb kas Frantschu draugs, bet tahbus ween, kas Italeeschi woi Italijas draugi. Tapehz arr, pilssehtas gubernators jau fahihjees un Nizzai pasluddinajis, ka ta tihschoht taggad turreta par aplehgeretu pilssehtu. — Nizzas eedfihwotaji pa leelakai dalkai effoht rahmt kaudis, jo zittadi jau fenn buhtu warrejis dumpis iszeltees. Wianni gaidohht, ka Garibaldi buhschoht winneem palihgà eet.

— Ar pahwesta laizigu waldischanu, kà sinnam, nu weenreis pagallam, — lai gan pahwests wehl pilnigi ar to naw meerà. Tadeht arri zitt'reisejs Neapeles kehniensch, kas pa waffaru Baireeschu semme usturrejees, wairs ne-eedroschinajotees us Rohmu eet, bet palihfchoht us dfihwi Minkenè. — Stahsta, ka wiffi Jesuiti arr no Rohmas taifotees prohjam eet; bet fur schee pappini nu nomettifees us dfihwi, to wehl newarr sinnaht, jo apgaismotas Kattoku semmes nefur wiannus negribb peenemt, warr buht, ka Spahnijà woi Portugalè wehl fur warrehs patwertees. — Pee balfeschanas 2trà Oktober isnahzis, ka no libdschinnigee pahwesta pawalstneekem 133,681 sawu „ja“ dewuschu preelsch Italijas kehniina un tiklai 1507 preelsch pahwesta. Tad jau nu skaidri redsams, ka pahwestam meerà japaleef woi gribb woi negribb. Zitta sinna arr stahsta, ka Italijas waldischana pahwestam peedahwajuse if mehnesi preelsch pahrtischanas doht 50,000 Studi nauwas, to pahwests effoht gan peenehmis. — Pahwesta kanzeris kardinalis Antonellis wehl faraktihs leelu garru grahmatu, to zittu walstu wehstneekem peefuhitjis, ar to plaschi un pilnigi israhdidams, kahdu netaisnibu Italijas waldischanu laif no laika pahwestam darrijuse, walsts gabbalus noraudama un ka nu pehdigi, kad pahwesta walsts palikuse bes Franzijas palihga, wiffu pehdigo dalku preelsch sewis nonehmuse. Tomehr, zil dsirdams, neweena walsts negribb pahwestam schinni leetà libdschicht pehz wianna prahta.

Zittas jaunus sinnas.

No Rihgas. Rihgas Latweeschu beedriba pasluddinajuse, ka atkal Latweeschu teateri spehleschoht, prohti: 4tà, 8tà un 18tà Oktober.

No Kursumes. Gramdes draudses flohlmeisters un ergelneeks un Latweeschu tautas rakst-

neels Ernst Friedrich Schoenberg Stå September fwehtija sawa ammata fudraba labjas, jeb to deenu, kad palikluschi 25 gaddi, kamehr winsch schinni ammata. Pah schahs jaulas un wehrra leelamas deenas noswehtischanu pilnigas sinnas doh- sim 41mâ Nri.

No Samoras raksta, ka tihrumu augti schinni gadda tur brihnum brangi isdewuschees. Turrenes gubernijas awise raksta, ka mas tahdu effoht, kas warroht atminneht, kad tur preelich semkoypiwas til isdewigs laiks bijis, la pagahjuscha August un eefah- lumâ September mehneschôs. Zaur to nu plau- schana effoht baggata. Kweeschchi zaur zaurim is- dohdohht 70 lihds 100 un daschâs weetas arri 200 puddus no apstrahdatas deffetines.

Jannafahs sinnas.

No Berlins, 1mâ (13. Oktober.) Waldischanas sin- nas pasluddina, ka tahs karras-fataifschanahs pee Parishes jau til tahk tikluschas, ka warr buht itt drihs krittihis pil- sehtai wirsü. Tahs armijas, kam usdohts seemela pusses Franziju awsehdeht, meldejuschas, ka nefur pretti neturro- tees. — Sinnas no Luhrs pilsehtas melde, ka ta tur buhdama Franzijas waldischanas nodatta taisotees aiseet us Bordo (Bordeaux) pilsehtu. — Franzijas ohstu-apseh- detaji kuggi atkal effoht atnahkuschi pee Helgolandes. — Alschihre effoht dumpis iszehlees.

— No Werfaljes 30. Septbr. (12. Oktbr.) sinno: 11tâ Oktober pehz 9 stundu kauschanahs tikta Frantschu Loah- res armija pah Loahri atpakkat aisdihhta un Orlean pil- sehta ar sturmi panemta; Wahzeeschchi daschus tuhlistochus sawangojuschi.

No Florenzes, 28. Septbr. (10. Oktbr.). Awijes laffa kehina pasluddinaschanu, zaur to Rohma un pah- westa walstis gubernijas ar kehina walsti teel saweenotas. Pahwestis paleel sawa garriga warrâ ne-aiskarrams, ka garrigs walbineeks. Generalis Lamarmora irr eezelts par kehina weeteeku Rohmâ un zittreisejâ pahwesta walsti.

Mihgas Latweeschu beedribas teateris.

I. Rahdischana tai 27tâ September 1870.

Pirms pahr paschu to israhdischanu sche kaut ko runnasm, peeminnesim ihsumâ kahdus wahrdus pahr teatera ihpaschibu un wehrtibu kauschu starpâ.

Teatera spehleschana jaw zits nelas naw, ka kah- das dshwes jeb kahda notikkuma israhdischana jau- las un dshwâs bildes. No pascheem wezzeem Gree- keem un Rohmneekem sahloht, irr to wiffas dauds mas apgaismotas wai mahzitas tautas eewehroju- schas un peenehmuschas. Tahdas tautas, kas sawa laikâ naw dauds ko dsirdejuschas un peedsihroju- schas, newarr arri no fewis neko stabstihht neds rah- diht — tas irr: tahs mas sinn no teatera ihpaschi- bas un wehrtibas.

Apstattim jel paschi sawu tautu, tad drihs redse- sim, ka ta tapat arri wehl mas ween stan no teä- tera ihpaschibas un wehrtibas. Lai til schinni leeta pawajajam kahdu weenteesigu Latweeti, tad gan dab- busim par atbiibi, ka teateris palawe laiku, fazest smeeklus un preefus un pamahza tapat arri druzin malku. Keds, tas nahk zaur to, ka Latweescheem

wehl wiffada mahzita buhschana fweescha un ne- eerasta.

Mums buhtu preeks, ka muhsu tauteschi ar scho isflaidroschanu peetiltu:

„Teateris irr itt la kahds speegelis, kurrâ sawus labbus un nelabbus darbus — ihst fakloht: wiffu sawu dshwoschanu — redsam. Tahds speegelis irr teatera-flattuwe, jeb ta weeta, us kurras spehletaji darrahs. It katra teatera-spehle mums israhda kahdu notikkumu. Kad tahdu notikkumu lassam, tad mums stahjabs prahâ tillai tee zilweli, pahr kurreem tas notikkums stahsta. Zittadi tas isnahk teateri. Tur wiffus tohs zilwekus redsam, tur dsirdeht dsirdam un wiffu dshwu preeksch sawahm azzim flattam, itt la tas teescham tai paschâ brihdi ta notiltu.“

Tomehr daschi irr, kas no teatera buhschanas wehl aiseweeu neko negribb sinnaht. Dauds mas jaw ap- gaismoti un ar zittu tautu dshwu wairal eepasinnu- schees Latweeschchi schinni leeta zittadi dohma. Muhsu wezjee Latweeschchi jaw pat sawos laikos teatera-speh- leschanu redsejuschi. Kad Wahzeeschchi us Baltijas gubernijahm atnahza, kad tee te pilnigi gribbeja ap- mestees un istikt, tad teem arri waijadsjeja Latwee- schus pilnigi us sawu puffi dabbuht — un to tee atkal darrija ar Deemwahrdu sluddinaschanu un at- greefschanu. Tomehr la to isdarriht, jo tee wehl ne-ispratta ne Latweeschus paschus, neds winnu wal- lobu. Te padohms teateri atraddahs. Tee stahdija wezjas un jaunus Derribas mahzibas ar kahda tul- kotaja peepalihdsibu teateri preekschâ. La kahdu reis israhdija Grodu un Dahwidu karras-buhschana, is- rahdija Gideonu ar saweem apbrunnoteem prett Wi- listereem, israhdija wiffas Bihbeles mahzibas, kas ween Latweescheem un Lihweescheem bij dauds mas derrigas sinnaht. Pee tahdahm teatera-spehlescha- nahm daschu brihd itt ehmigi nogaddijahs. Reis, kad tapat Gideonu ar saweem apbrunnoteem karras- laudim prett Wilistereem rahdija, un nabbagi Wi- listeri behgdami, starp Latweescheem un Lihweescheem klibda, tad schee la isbahdijahs, ka tee dohmaja, Gi- deons buhschoht tahdâ wihse ir winnus wiffus par Wilistereem usflattihht un teem mugguras labbi fa- silbiht, — schee tapehz behga, ko ween labjas neffa, klegdami un brehdamo prohjam.

Latweescheem teateris jaw no fennakeem laikeem labba darrijis un tapehz japreezajahs, ka tas ir jo prohjam pee winneem neteel aismirsts. Buhs tillai wehl pahri gaddi ween atpakkat, kamehr pee Latwee- scheem par jaunu eefahka teatera-spehleschanu zilli- naht un taggad tas pirmis eefahkums muhsu starpâ jaw labbi eesehlis. Ihsti fakloht, tas lihds schim ta nejauschi gahjis, jo kas gan jekad Latweeschus mahzija teatera ihpaschibas un wehrtibas eepajih- schanai pakkat dsihtees, kas gan Latweeschu jaunel- kus jekad muddinaja, saweem wezzebweem schinni leeta dsihtees preekschâ. Keds, schobrihd' sawadi is- dewigs wehisch puhsch muhsu Latwijâ, ne la tas

wehl preeksch desmits jeb pahri desmits gabdeem schē notiffahs. Ko sinnaja agraf no teātera, ko sinnaja no preekschlaffischanam, ko sinnaja no konzertem? un ko sinnaja no ihpafchahm ballem!? Tā tab schobrihd fewim redsam gluschi sawadus laikus preekschā. Warram teescham preezatees pahf sawa teātera taggadeju uskohpschanu, un pahf to jauno waddischanu, ko sennakais Behterburgas teātera akteers, Adolf Allunan kungs taggad usnehmees.

Utgahdinafimees us Rihgas Latweeschu beedribas teātera pirmo israhdischanu — swehtdeen tai 27tā September f. g. Schihs deenas teāteris wišpirms eefahlahs ar dseedaschanas spehli, „Dong Schuang“ no Mozart, — tab Adolf Allunan kungs nolaffija jauki rihmetu preekschrunnu jeb prologu un pirmoreis lā jaunš atnahzejs ar skattitajeem apfweizina-jahs, — tab rahdija pirmo reist „Re-azinati weefi,“ johlu-spehli weenā zehleenā no Th. Allunan, — tab teātera-musikis spehleja „Polka,“ meldijā liktu un Latweeschu beedribas dahmahm dahwatu no Adolf Allunan f.; — beigās pirmo reisi rahdija „Kurlajs Krischus,“ johlu-spehli diwōš zehleenōš no P. Pkaweneeka.

Par wišsu to, kas schinnī lā pirmā israhdischanā tiffa rahdihts, dseedahs un spehlehts, schoreis nemas negribbam til smalki spreest. Taggad tē tiffai peeminnešim to, kas wišnotat eewehrojams. Tautai, un ihpafchi muhsu tautai, derr aišweenu tahdas teātera-spehles, kur ais johkeem wai weenteešibas, arri-djan sawa mahziba, jeb zits lahds weffels kohdols eekschā, tas pee schahm abbahm pahraf raibahm spehlehm bij tohti mas wehrā leekams. Tāpat labpraht wehlejamees, ka teātera-spehles tiftu wairaf tautas garrā, eeraschās un wehrtibā farafstitas un israhditas. Tab wehl buhtu teātera-spehleschanā wairaf Latweeschu walloda pareisi un pehz fahrtas kohpjama un waldama; to pee schihs pirmas israhdischanas nemas ne-atraddam; daschs weenteešigs tautetis bij schinnī deenā ar wišsu gluschi meerā, bet ar wallodu tomehr ne. Tas teātera preekschneezi bai teescham ja-leek wehrā, ka lauzineeki nebuht no tahdas jaunās wallodas nēla nēšinn, ar lahdu tē Rihgā Latweeschu beedriba puschkojahs. Tab wehl labpraht wehlejamees, ka israhdischanā un dseedaschanā daschi spehletaji dauds skannakas balšis bruhketu, nekā tas schinnī deenā notiffa. Weidsiht mums arri wehl no skattitajeem tiffai schi weena leeta buhtu ja-iskuh-djahs, prohti, ka tee us preekschu kluffaki un meeri-gaki isturretohs, nekā tee to schinnī deenā darrija. Pahrlēezigi stipra smeeschana, plaukstu-fašschana un pazelšchanahs no sehdelteem, lawe paschus un zittus pee skattischanas un sadfirdešchanas.

Tahs nupat peeminnetas wainas pee mallas at-lildami, bijam zittadi wišfada wišē ar scho pirmo israhdischanu pilnā meerā. Spehletaji publejahs un israhdija, kas teem bij eespehšchanā un leelais skattitaju bars atšinna preezadamees un lihgsmodamees

winnu ne-apnikkufschu uszihtibu. Lai Latweeschu teāteris dšihwo un plaukstu un seht ir us preekschu muhsu starpā, — lai teātera skattitajeem pildahs ar mihteem spehletajeem un wišs teātera nams lai plihst ais preezigeem skattitajeem.

Tē skattitajeem lai ne-aišmirstam, ka muhsu tautee-scheem wehl daschās zittas sinnas un mahzibas pee ihstas apgaismoschanas jo wajadšigās, nekā teātera-spehles un ka ihpafchi balles dascham jauneklīm un daschaj jauneklei ir par peedaufschanu un samaitaschanu ween. Red.

Par dšimtu mahju pirkšchanu Wišsemme.

No 1. Janwara 1870 lihds 1. Julijam 1870.

Pahrdeweja wahrs.	Muischas wahrs.	Šit		Šit jeem.	
		balberu.	maff.		
1) Stryl	Peršimōis	18 b.	52 gr.	3,700 r.	1
2) Bunschel	Baltemal	231	262	37,019	6
3) Šwis	Kaipenmuischa	55	151	8,591	2
4) Pander	Rehtenmuischa	127	225	17,573	6
5) Šwis	Kaipenmuischa	120	195	18,461	4
6) Weitinghoff	Platernmuischa	13	3	1,755	13
7) Dose	Wastne Anzmois	145	475	22,899	7
8) Riphart	Lormamois	47	170	8,830	5
9) Mantuffel	Kludinamois	17	30	2,560	3
10) Blantenhagen	Weifsmannmuischa	362	946	58,567	21
11) Kaulbach	Woldimois	187	342	25,900	11
12) Tiefenhansen	Inzeemmuischa	578	742	100,314	19
13) Richter	Bāimaremois	63	266	7,990	4
14) Lilienfeld	Lottamois	137	190	22,500	6
15) Bistellors	Kardemois	20	32	2,045	1
16) Mensentampff	Kohnmuischa	23	81	3,445	1
17) Lieben	Krimmulda	29	3	3,629	1
18) Frei	Freimuischa	188	216	38,200	7
19) Krüdenner	Jaun-Kahkemuischa	358	641	70,984	14
20) Helmersen	Sawene	581	1693	89,431	37
21) Löwenstern	Wahlimois	64	169	10,211	2
22) Löwenstern	Sohntal	95	215	15,383	4
23) Löwenstern	Prinkimois	58	112	9,192	3
24) Wolff	Luban	113	218	17,710	4
25) Mengden	Kaugermuischa	462	607	66,756	14
26) Siebers	Kāppina	156	290	21,925	9
27) Brünigf	Lewitomois	16	81	3,000	1
28) Roth	Urmemois	42	5	4,300	1
29) Ferjen	Uš Karrišta	58	—	13,050	2
30) Šwis	Bahnufche muischa	56	65	6,422	1
31) Ungern Sternberg	Saaramois	93	130	19,162	4
32) Knirriem	Mubremuischa	335	300	57,150	10
33) Ungern Sternberg	Williandimois	793	2064	158,665	45
34) Grote	Kaagjeriwemois	70	103	12,070	2
35) Aberlas	Kofamois	14	76	4,000	1
36) Rudloff	Berrimois	34	—	3,825	2
37) Sternstelm	Wassulamois	174	165	25,200	5
38) Hübbenet	Steenešmuischa	22	57	3,500	1
39) Dettingen	Kurremamois	232	478	27,520	10
40) Brünigf	Lewitomois	11	36	1,750	1
41) Roth	Pragimois	21	16	2,100	1
42) Woller	Tojumois	38	114	5,530	2
43) Schrent	Bühajeru	197	407	28,560	9
44) Mensentampff	Larwaštelin	654	1266	114,125	33
45) Sengbusch	Bojesmuischa	28	56	4,007	1

7135 b. 13,745 gr. 1,179,506 r. 337 j.
= 7287 b. 65 gr. 1,179,506 r.

Dalberis zaur zaurim rehlinajohf malka 161 rub.

Kad kohls wehl masinsch, tad to drihs warr is-willt. Bet kad kohls jau stipri eefaknojees, tad is-wilzeji paleek taunā. To taggad peedšihwojam pee zeematu pirkšchanas kohla. Šewilzeju sinnamš ne-truhst, bet winneem par spihstu kohls aug un stip-rinajahs. Jau weffelas draudšes dšihwo pilnā meerā sem scha kohla ehnas.

Ja Latweeschu tautai buhs stipriatees un atselt — ja Latweeschu tautai zittahm tautahm buhs lihds tift, tad Latweeschu tautas waddoneem, teem šaimi-

neefem, us sawahm paschahm kahjahm waijaga stahweht. Saimineefam saws zeemats tapat jawalda, ta leellungam sawa muischa. To tif ween gruntineeks warr panahkt, ne wis rentineeks, kas nestinn, wai winnam pehz kahdeem gaddeem no sawas mahjas warr buht nebuhs ja-iseet lauka.

Bes zeematu pirkshanas nekahda tautas atselfchana. Gruntineeks, kas prahtigi pirzis un ne wis wairaf' malfajis, nekah zeemats wehrts irr, ikreis us preelshu tiks, kad Deewu luhgs un strahdabs. To paldees Deewam jau dauds Widsemmes puffes ar azzim warr redseht.

Kad nu ta leeta ta irr, tad par tautas eenaidneefem turrami, kas uskawe zeematu pirkshanu, tadeht, ka uskawe tautas atselfchana. Par tautas eenaidneefem turrami, kas behrnu pasallas islaisch lauka, zeematu pirkshanas kohku gribbedami apflahdeht un iswilkt.

Bet winneem ne-isdohdabs. Latweefchu tautai slawehts Deews! beidsiht tal laimes brihdiss atspihdejis. Gruntineeku skaitlis aug azzim redsoht, gaddu no gadda, mehnesi no mehnescha. Drihs tas laiks klahkt buhs, ka Widsemme muischas ween buhs, kungu muischas un semneeku muischas, itt ka Wahzsemme un Helwezija, ta pats isgahjuscha gadda esmu redsejis. 3 neddekas weena Helwezijas zeema esmu dsihwojis, kur sinnams gruntineeku ween atraddabs. Wissas ehkas no atmineem bij muhretas un skohlas mahjai bija trihs tahshes.

Atbilde

tai dseefminai „Ne-ess' dumjisch“ Mahj. weef. Nr. 32.

Gan taifnibu Ap—f— teizis tu,
Ka daschs irr mellejs — laimiku —
Gefsch sweschuma! bet wai tamdeht
Par dumju to faukt warri wehl?
Man schkeet: lai katris mellejahs
Sew laimi, kur ta atrohabs!
Bet luhdsu, draugs, pahrdohma nu:
Wai eij pats taifno zellinu!

Pirms prezahs, ikweens apstatahs,
Kurra tam labbat patihlahs,
Un kaut arr „Ne“ schi tam atbild,
„Sew deggoniku augstak zild,
Wai tadeht gan to jaunekli,
Saukt drihtsetu par auschprahti?
Tadeht, draugs, mihtais, pahrdohma:
Wai pascham teiza pirma „Ja?“

Scheit Zeiska seltu katr's atroh,
Ja tikween strahdakt gribb un proht.
No tad par walti errojees,
Ka es us Zeisku aisdeweess?
Tu man tal seltu nekeenej's!
Neds es to pee tew' deedeles;
Bet luhdsu, draugs, jeb apstattees:
Beet dauds pats selta sakrahjees.

Kam masal sinnahkt, labbat buhs,
Tas itt nekad pee gaismas kluhs;
Titween, kas zihthahs ruhpiigi

Behz gaismas melleht tikfushi,
Tas atroh gaismu, nebihstahs,
Ka kunga deenest' saudejahs!
Bet, draugs, tu stipri misseht fah,
Ka masal sinnahkt, kaudis nahz.

Kam tikf, lai laimi Parihse
Sew melle, wai pat Londonē,
Behz pascha prahta lai tam eet,
Ar sawu mantu, ta pats schkeet,
Lai pahrdohd, jeb wai atschinko,
Par kaunu nemt tal newarr to.
Tadeht Tew luhdsu, prahtulihst
Us gaischa-zekka ta ne miht.

Ka ohtra grunti eekahroht
Irr grehts, to katris labbi proht;
Bet warr buht eekahroschenu
Pats nessa prahta, fleppenu;
Ja kamdeht tad ta nosmeijeess,
Ka ohtram slikti isdeweess?
Tad luhdsu: pirmo atmini
Us eekahrotaj' nesweedi.

Tit latwiski — eefahkuma —
Buhs Latwja behrnus, sem-skohla
Mahziht — un kad tee to jaw mahkt,
Tad laiks, ka tahtat mahziht fahkt;
Tad tas arr winneem weddisees,
Ka tew wai buhs ko brihnetees.
Nu pahrdohma pats, rakstuli:
Wai pirms tew mahzij' franziski!

Tad klausees wehl ar apdohmu,
No beigdams dseefmu stahstischu:
Saw' bakki papreelsh ismelzi
Is azz's un tad wehl peeraugi,
Ka ohtram til to grussnu,
No winna azz's isflauzitu!
Nu pahrdohma wai — zekku — gan
To — gaischo — eij' bes maldischan?
Hei... ich Hü... h... a...

Ka Bengalija, Asijas semmes dalka, Indeeschi laulibas kahrtu zeeni un gohda!

Bengalija, kad neprezejees mirst, wai wejs jeb jauns,

Tad winna lihkim peestahd' jaunu meitiku!
So neprezetam mirt, irr tur wis leelu leelais kauns,
Bet gohds irr mirstohkt atstahkt seewiku. —
Tadeht tai meitschai, ko pee sakra likta,
Paleel ta wihra manta — ta ka atraitnei,
Schai seewas gohds, lai atraitne arr tikta,
Wehl atleel schkihstais trohnis galwa meitenei! —
E. F. S.

Atbildes.

M—ht. 41ma Ari. to eeliskhu; schoret bij par wehlu.
R—nn. Schinni reisā newarreju, — bet drihs ween to lassiseet.
Tr.—p. r. Pateizu, usnemschu tuhlin, kad ruhme buhs.
E. S. Ta jau wezju wezja pasakta; naw waites neto wehrts.

A. 2

Vides 2. Oktober pee Rihgas atnabfushi 2250 fuggi
un aigahjuschi 1992 fuggi

No jensures atwehlehts.

Rihga, 2. Oktober 1870.

Atbildedams redaktehrs A. Leit an.

Sluddinafchanas.

Šho pawaffaru no Bahjsemes at-pallat pahraahjis darru sinnamu, la es peh; Giropas mohdes-akademija Dresdenē pa-beigta mahzibas-laila fahē Nihgā us dshwi no-mettees un nobohmajis, arri jaweem tautas brah-leem stundas doht greefchanas flunste un tehnika (Štrahdaschanā). Kam luste lihdsimabzitees, lai weihsumā man ar wahrdeem wai ar raksteem to usdohd. Mahja buhšju atrohdams it rihtus lihds pullsten 3/8. Mahzibas-laits buhs lihds 14 deenahm; mahzibas-nauda lihds ar tahm tur-kaht peederrigahm mehra-waijadisbahm, ko latram lihds bohšju, istaishs 15. rubl. Terminu no-likšju wehslaf un darrishju sinnamu jawr awi-sehm un peeminnu wehl to, la latram mahzellim wajjaga prašt rakstibt un reklinahšt. — Wana abresse irr: Suworow-eelā N. 62.

Fr. Šhops, mohdes-akademikers.

Kretnis zilwels, las douds maj mahl wahzifsti runnah un to faprosti no dahrsneela darrishcha-nahm, warr tuhlin weetu dabhuht. Skaidratas fhuas dabhuhs G. Plates drifku-nammā.

Wisseem jaweem andeles draugeem un semmju fainneekem darru sinnamu, la arri šhinni gaddā linnus un sehllas pirkšju, todeht luhdsu, lai fchahdas prezjes pee mannis wedd' un apshlu to labdalo tirgu, ristigu fanemšchanu, pee la neweens weli netiks uslawehšs. Undeles darbu pais fchahdaschu.

J. C. Schulz,

andeles wahrs: „jannais melderis.“

Kas to muhradarbu ta tilta pee Lihgat-trohgu pahr Lihgat-uppi usnemt gribbetu, lai peeteizahs lihds 24. Oktobri f. g. pee Baltemal muišhas waldischanas, Siguldas bas-nizas draudšē.

Sinna. Wisseem jaweem tautas brahleem un mahšahm darram sinnamu, lamehs ar augstas wald. attahšchanu effam eetaishjuschi las-famu biblioteku, fur tatrish lassitais tillab pil-schē, la arri us semmehm no 5. Oktober 1870 eejahst, latru deenu warr wiffabas Latweeschu grahmataš lassifchanā dabhuht. Maksa: par gaddu 2 rub., par pušg. 1 rub., par 3 meh. 50 kap. un las us gabbaleem lassa, 3—5 kap. par gab-balu us neddelu. Grahmata apstelleschana un dabhušchana irr Nihgā, leelā Smilšju-eelā N. 37, šarp semmes-wahrteem un pulwera-tohrnt, pee brahleem K. un M. Busch.

Latschu muišchē, Nihstures draudšē. — waku-lemmes mahjas teel pahrohdas. Klaptalas fhu-nas pee muišhas waldischanas.

Walmeeas aprinki, Pahpin basnizas draudšē, Keegelmuišchā teel daschas grun-tes pahrohdas. Kam tahdas gruntes un semneetu mahjas patihlahs pirt, warr lihds 20. Oktober f. g. pee Keegelmuišhas pahrwaldischanas pee-titees.

Appakš Jggates muišhas, Lehdurgas basnizas dr., lahdas semneetu mahjas irr pahrohdamas. Turpat arri nahlofchā seemā labbi buhwohli un jahgu-bakki (egles) tiks pahrohti. Tahlahs fhuas dabhuhs pee Jggates muišhas waldischanu.

Pehterb. Ahr-Nihgā, Karines-eelā, ta mahja N. 11 irr pahrohdama.

Darru wisseem jaweem pahstameem un drau-geem sinnamu, la esmu Mahpilles draudšē, Put-fas muišhas dšerawā, eriktejis wadmallas well-šchanu un willas lahšchānu un apshlu labbu darbu, ristigu ardošchānu un wifshlehtu jennu.

J. Balohd. 3

Baltas, tā tā raibas dshjas (wiffa-dās pehdwis) no manna pascha fabrika irr dabujamas manā tantori, Sinder-eelā N. 6, la arri manā fabrika Sakslandā.

J. C. Neunzig un beedr.

La ugguns-fchahdes apdrohšchinaschanas beedriba „Salamander.“

Kam grunts-kapitals 2 millionus rubku leels un wehl labbi leels ihpafchs bruhka kapitalas,

ta beedriba apdrohšchina prett ugguns-fkabbu Nihgā un ay Nihgu mahjas, fabrikus, prezjes, mehbeles jed mahju-leetas un wiffadas kustamas un ne-tufamas mantas jawr jawu apstiprinatu weetneeku

A. Bergengriin,

Kam tantoris irr leelajā Ruhl-eelā (Möndchstraße) N. 15, 1 treppi us augšju, blakkam muišas nammam un pretti Dom-basnizai, Nihgā.

4. Oktbr tiks atwehrt wehl treschānis lauschu fehkis, prohti leelajā Nihstere-eelā Nr. 4 un tur ideenas no pullsten 8 preekš pufdeenas lihds pullsten 10 wallara dab-buhs suppi, par 6 kap. porzjonu, par 4 kap. puf-porzjonu un porziju zeppescha par 10 kap. 2

Diwi darba-sirgi teel pahrohti Moskawas Ahr-Nihgā, leelajā-eelā N. 130 pee C. Weih.

Djella palawus preekš fahbaleem, fahbaku stiptes, naglas un zwiltas, tā arri Englandes un Sibirijas sirgu palawu naglas teel turretas un pahrohtas tai

J. Redlich

gruntigā
Englischu magasthne, Nihgā.

Škunstigus

f u h d u = m e h s l u s

(superfosat), no tahs pahsthamahs wifshlabba-lahs englischu fortes, warr weenumehr dabhuht pirt par to wifshlehtu jennu pee

Man un beedra,
Sinder-eelā N. 2.

Tai isflawetā

wihna-pagrabā

Stahl-eelā pee rahtuscha

pee
Robert Jaksch un beedr.

Nihgā.

las jaw no 1844. g. pahahw, teel pahrohts par taisnu un lehtu maksu, pa-leelahm un masahm dallahm, wiffadas wihna fortes, tāpat arri fchampangeris, rumma un ihstais Englandes pohrters.

Pe

J. W. Steffenhagen un dehla Selgawā

nupat palikka gattawa un irr dabujama:

Kurfemes
wezza un jauna

Paika-grahmata

us to gaddu 1871.

Ar bildehm pufshlota.

Maksa eejeta 10 kap. un 100 ne-eejetas 6 rub.

Waudeet bruhno alutinu, waudeet, To tā lihgawinu flupst.et, glaubeet, Stelawerjeet brandawihnom usfajzibt! Wan schis arri jawu labbu dar-a, Tomehr eifschā winnam wella warra, Wina launu dabbu mannam ohtu riht; Wet las labbu allu zeen' un bauba, Lai us tejen atnah ween tad jauda Kalk- un Kungu-eelas stuhra pagrabā, Kleina lunga nammā ohrā nummurā, Nur no abbahm eelahm eifschā teklam, Katram weesim glahsi preekšchā teklam: **Janki puttomu, lehtu, fwekkigu**
Salwatoru, pohrtallu, wai bairischu!

F. J. 2

Petroleuma- un ligroang-lampas,

las preekšch fainneezibas lehti derrigas, par lehtu sirgu pahrohd

J. C. Martinoff,
Nihgā, Sinder-eelā N. 4.

1870. gadda ruddeni.

Waisligus augtu-lohtus, tā: ahbeles-, bum-behu-, pluhmu- un firšju-lobtus, — angtu truhmus, tā awenu-, stilkenu- un Jahu-ohgu-, mil-fenu semmen-ohgu un fshstinn-stahdus pahrohd fluntes- un andeles-dahrsneeks

S. Goeppinger, Nihgā,
Kohp-eelā N. 5.

Kešchas-entura-pullsteni,

ihpafchi berrigt preekšch semmes-laudim tabeht, la winnds puttelti nemas eifschā neteel un bes at-flehgas uswellami (jauna isgubroschana), irr par to lehtu jennu no 12 rub. f., tāpat arri seenas-pullsteni dabujami pee

Joh. G. Kundi, Nihgā,
pullstenu-taifstaja,

Kalku-eelā, prettim Englischu magasthnei.

Latweeschu teateris.

(Latw. beedr. nammā.)

Swehtdeen tai 4. Oktober 1870.

2. rahdichana.

- 1) **Bahrina Wahre,** flattu-spehle weenā zeh-leenā, no R. Janischewsky.
- 2) **Weenai japrezzejahs,** johku-spehle weenā zehleenā, no Theodor Allunana.
- 3) **Istaba ar diwahm gultahm,** johku-spehle weenā zehleenā, no Adolf Allunana.

Maksa: 60 kap., 40 kap. un 20 kap.

Gesahltums pullst. 7 1/2 wallara.

Zettordeen tai 8. Oktober 3. israhdichana.

Tai nakti no 19tā us 20tu Septbr. irr Leel-Straupes Wahr-natalnā 'no gannibahm nosagta weena bruhna kehwe ar pagarrahm krehpehm, no widdeja leeluma, 9 gaddus wezza, wehrtidā 65 rub. Kas flaidras fhuas pahr fcho kehwi pee Leel-Straupes muišhas waldischanas warr doht, dabhuhs 20 rubtus pateizibas naudas.

Marfa un Andrejs.

(Statt. Nr. 35. Belgums.)

Soänna kahjas kluwa ar neredsetu gresnumu swinnetas; neskaitamas swehtku deenas nahza if deenas weena palkaf obtras; wiffa Maskawa tikfa zara pilli usnemta un pazeemota; zeetumneeki tikfa brihwi atlaisti un noseedsneeki apscheloti; basnizas un klosterus dahwinaja ar gresneem preesteru swahrkeem un dargahm basnizas leetahm; wiffi zara pilsfulaini bija ar baggatahm drehbehm un sudraba un selta kehdehm apschinloti. Wiffi bija preezigi, wiffi gawileja, tiklai jauna gaspascha nowihta deenu no deenas ahtraki.

Bef mitteschanahs wiffds Deewa nammös aislubgschanas par zarenes wesselibu atskanneja. No wiffahm puffedm mannigalee ahrtes bija fasaulti, un tam bija selta kalni apsohliti, kas zareni warreschoht isahrsteht. Tatschu ne preesteru aislubgschanas, nedf ahrtu skunste warreja nahwei winnas uppuri israut, un diwas neddetas pehz salaulaschanas (13. Nowember 1571) nahwes engelis sanehma wahrguliti is schikstibas un newainibas engeta rohkas. Winna aisliddinajahs skaidraja muhschiba, un ap zara krohni us winnas galwu jumprawas nesawihtuschajs krohnis wijahs. Winnas lihkis tikfa ar leelu gohdu Debbesbraufschanas klosteri, lihdsas abbahm pirmahm Soänna gaspaschahm paglabahs.

Marfas mirschana dewa affins kahrigajam kalfungam jaunus eemeslus preefsch breefmibahm; winsch fazzija, wianna effoht no wianna laimes skaugeem nogifteta, un scho nedarbu winsch peemehrija sawu abbu pirmu paspaschu raddeem. Daudf no augstakejem bozareem un pilstaudihm, pat daschi no wianna sennakejem draugeem, tikfa us wianna pawehleschanu ar breefmigahm mohlahm us nahwi nosohditi. Israhdiyahs, it ka winsch eepreezinaschanu sawas behdas un par sawu pamettumu nelaimigo mohlas un zeefchanas melletu.

Pawaffara atnahza; zihruki liddinajahs un dseedaja preezigi pa gaisu. Wolchowa nometta sawus seemas leddus uswalku, un fuggi, baggati ar sweschu semju mantahm apkrauti peldeja raiba druhsma us augschu. Arri Andreja mantas winni atnessa, mantas, kurras winsch wehl preefsch ihfa laika ar preezigu nepazeetibu sagaidija, tapehz ka winsch ar tahm Marfu gribbeja eemantohht. Mantas atnahza, bet Andreja wairs nebija, kas tahs fanemtu. Ahtra schkirshanas no sawas mihtakahs bija wianna dschwibai un wianna zeefchanahm ahtru gallu darrijuse. Tiklai wianna, tiklai winnas mihlestita bija wianna wahtis dseedinajuse, kas wianna sirdij zaur tehwa nahwi, zaur Nowgorodas krischanu bija fistas; wianna weenigi bija wianna dwehseles tulschibu war-

rejuse ispidiht, kad winsch sawas mihtakahs zerribas bija fatreetas redsejis — taggad bija arri wianna winnam atrauta, ta, kas ta weeniga bija, pee ka wianna dschwiba turrejahs; ka winsch gan warreja palikt, ka winsch gan sawai Marfai palkaf nesteigtohs us turren, kur wairs schkirshanas newaid! — Natalija winnu wairs neatradda; us wianna jauno kappa weetu wianna uszehla krustu ar abbeju wahrdeem, un likfa dwehsetu mischu par scheem tif labb' dschwoschanä, ka arri mirschanä ustizzeem lassiht.

Wezzaja Sabakins bija neeepreezinajams kad bija sawu mihto behrnu pamettis. Ne zara schelastiba, kas winnu par bojaru bija eezehlis un ar baggatibu apbehris, nedf wianna raddu pazelschana augstös ammatös zara pilli warreja wianna behdas masinahht. Winsch atstahja zara pilli, kur wifs winnam mihtigo nelaimigo meitu atgahdinaja, un gahja us sawu preeku tulschu tehwa pilssehtu atpalkaf. Arri schel wehl wianna deenu walfara winnu jauns zeets sitteens aiskhebra: us Soänna pawehleschanu tikfa wianna dehls Kalists un wianna brahlis Grigorijs ar nahwi sohdiiti.

Gaddu simteni irr no ta notikkuma pagahjuschi, sem Romanowu lehnigo fzepteri Nowgoroda aismirsa sawas agrakojas apspreeschanas, sawus brihwestibas karru laikus un Soänna Breesmiga neschehlibas; bet ilgi kauschu teifa Druschinina peemina ka arri wianna mihtakahs pastahweja, un wehl taggad, kad Nowgoroda diwu mihtotaju nepakustinajamu ustizzeibu gribb apshmeht, tad falka: "Tee mihtojahs ka sennaf Andrejs un Marfa."

No juhras.

Tif ko Prosa bija augscham usgahjis, tad „Krito“ arri ar traktu steigschanu usnehma kauschanohs. Ruggis tikfa tohti ahtri schauschanas deht grohsihts un eewainotee faraddahs if no brihscha wairaf fugga appakscheja ruhmé; tas rahdija, ka tee us karra fugga sawu ammatu labbi pratta. Pa starpam Profas ihfahs, drohschahs pawehleschanas atskanneja, un leelgabbali strahdaja bef mitteschanahs, ta ka wiffas seenas trihzeja. Diwi no schkehpelehm eewainoti tikfa semmé nonesti, un tee stabstija, ka weena fregatte ar wisseem sehgeteem us kauschanahs weetu dohdotees. Gewainotee nehgeri palikka zaur scho sinnu tohti nemeerigi; tatschu zeeta palkauschanahs us sawu wirsneeku winnus drihs apmeerinaja. Taggad Prosa pahrgrohsija sawu kauschanahs wihs; taggad kaudamees fuggi schahwa tiklai us masteem lai warretu behgschanu, ka arri palkaf dschwoschanohs kaweht; zaur to tikfa zilweli taupiti.

Dschems bija, no gaidischanas dsihts, no preefsch-

luhkas islihdīs. „Weloſ“ sehgeſa ar „Krito“ lihdsfās; katrā puſſminutā atſpīhdeja weena ſibbenū rinda no tumſchajeem ſahneem, un lohdes ſtrehja ſchnahdamas, krahdamas, draggadamas un ſamal-damas pa „Kritos“ maſteem un ſehgeleem, un „Krito“ nepalikka ne ko parahdā. Pehdigi jauneklīs warreja us to puſſi luhtotees, no kurrenes kuggis nahkoht. — At Deews, tur wianna mihtota „Melpomene“ nahja pilnōs ſehgeſōs, kà duſmodama, bet wianna bija wehl diwas jubdſes no kauſchanahs weetas. „Krito“ nebija maſtōs un ſehgeſōs wairaf ſkades padarritas ne kà „Weloſai,“ un „Krito“ bija jaw Englandeſchu kuggim labbu gabbalu preeſchā tizzis. Proſa bija jo preejigs un uſdewa ſawcem laudihm, kaſ jautri ſmeedami tam atbildeja, lai meerigi, weenadi mehrkejoht un ſchaujoht. Appaſch-ruhme Dſchema dohmas dabbuja drihs zittu zeſtu. Tur gulleja wairaf ne kà diwdeſmit eewainotee beſtahdas palihdſibas un brehja ſmillſtedami pehz uhdēna; daktera nebija us kugga. Dſchems ſteidsahs pee wahts un dſurdinaja weenu pehz ohtra, palihdſeja, fur warredams, un eepreezinadams ka warredams, kamehr leelgabbali arweenu wairaf apluſſa. Tad, kad pirats jaw dohmaja, ka wiſch glahbees, tad „Weloſ“ wehl reiſ tam ſawus ſahnus preegreſa un ſchahwa ar wiſſeem weenas puſſes leelgabbaleem; diwas lohdes trahpija maſtu, kaſ ar garru, dimdedamu krahzeenu us kugga nokritta.

Taggad wiſs bija ſaudehts. Proſa gan likka warren ahtri kuggi notihriht un buhtu gan warbuht pret „Weloſi“ warrejīs atturretees; tatschu Melpomene warreja taggad peenahkt. No padohſchanahs nektuwa ne wahrds runnahts. Proſa uſmuddinaja ar ihſeem wahrdeem ſawus laudis, lai labbali laudamees kà wihri mirſtoht, ne kà kaujotees kà funnus pee raähm uſkahrtees, un wianna wahrdi tikka ar gawileſchanu uſklaufiti. Pahrs wihru nonahja appaſchā pehz ruma enkureem; taſ wiſſus padarrija wehl wairaf traktus. — Dſchems nolihda kajitē, taggad wiſch gan laikam netiktu ſchehlohts.

Karra kuggis bija taggad tuwal peebrauzis un ſahka kauſchanohs piſtoles ſchahwuma tablumā. Peedſchruſchees nehgeri kahwahs ar ne-aprakſtamu traktumu. Starp leelgabbalu ſchauhſchanu un daſchadu leetu luhgſchanu un brahſchkeſchanu warreja nehgeru lahtus un Proſas ſkanno kommandeereſchanu ſa-dſirdeht. Tatschu peepeſchi no ohtras puſſes tikka laupitaju kuggis arri ar lohdehm apbehrts — fregatte bija peenahtuſe! No „Kritos“ wairſ neſchahwa, leelgabbali bija pa dakkaſ faſchauti, pa dakkaſ beſ wihru, kaſ no eenaidneeku lohdehm wai no ruma bija gar ſemmi gaſti. Nu Proſa wilkahs pa treppehm us appaſchu ſawu augſchpuſs zeſta faſchauto kahju no pakkaſas wilkdams, ar deggoſchu lunti ſohbōs. Dſchems noſkahrta tublin wianna nodohmu; ar weenu lehzeenu wiſch bija pa treppehm augſchā,

ſtrehja pahrs mirruſcheem un mirdameem us kugga maſtu un nolehja no turrenes juhrā. Tublin pehz wianna, pirms wiſch wehl bija uhdenam wirſū nahjis, warrena ſprahgſchana notikka — „Krito“ bija gaiſā uſſperts! —

No Melpomeneſ tikka peež' minut' wehlaſ weens pee kahdas plankas peekehrees peldetajs pamannihts, un tublin tikka laiwa iſfuhtita, lai to glahbj. Taſ bija jauns nehgeris, kaſ warren peeſuffis un apdullis iſlikahs, bet atfal bija atpuhtees, kad pee fregattes bija nonahkuſchi.

„Nu, Muſti,“ Neds Fowler uſſauza izglahbtajam, kaſ pa treppehm us kuggi kahpa, „wai tu grihbi par puſſchi pee raās galla buht? ſkade, kà dimi ne-effat, lai pee katra galla weens iſnahktu! Tad nehgeris pahrschkohtbija neganti ſawu giymi un iſlaida mehli un peegahja pee pirma leitnanta, kamehr abbi miſchmeni par welna behrna beſkaunibu brihnijahs.

„Eſmu us kugga, kungs!“ nehgeris ſazzija rohku pee pilledameem matteem peelkdams.

„Kaſ juppis,“ offizeers ſazzija, „Zuhs effat —“
„Dſchems Neſchems, miſchmenis us Melpomeni — nopehrwehts, ja juhs tizzat kungs!“

„Pee ſw. Schorſcha,“ leitnants atteiza fauſi, „mannai wezmahtei taiſniba, kaſ preeſch karrata-wahm, taſ ne uggunt nedſ uhdeni nedabbu gallu!“ —

No Jamaikas.

„Albions,“ ſtalta Englandeſchu fregatte ſchuhpojahs lepni us Karaihu juhras witneem, no kurreem Jamaikas ſallas ſillee kalnu galli pazekahs. Wiſſapahrt juhra ſpīhdeja, kà taſ karſtajās ſem-mēs nahtis mehds buht, un tai weeta, fur kuggis bija pahri gahjis, uhdens likkahs leesmojoht. Haiſiſs, ta apgabbala breeſmas uhdeni, walſtijahs zaur ſcho rauſtidamohs ugguni un gaidija, ko kugga pawahrs, kaſ preeſch kapteina galda maltiti ſataiſija, juhrā eemettichoht. Jauns miſchmenis, kaſ pirmo reiſi pa ſcho juhru brauza, ſpehja tit ko ſawas azzis no juhras nogreſt, lai us ſehgeleem ſlattitohs, kurrus wehſs wehjinſch lepni uſpuhta. Bet arri pee debbeſihm ſwaigſnes, ſeemetōs neredſetā krahſchnumā, mirdſeja.

„Jaunajs kungs buhs peeſuffis, bet melnajam Beſaram gaiſchās azzis! Robert kungam jadufs pee leelgabbala, Beſars buhs nomohdā!“ Ta melnajs ar ſprohgano galwu tſchuſteja; bet jaunajs offizeeris, kaſ us wakti bija, aſchi ſaſtingrojahs un atbildeja: „Pateizu daubſahrt, uſtizzamajs puiſ', eſ ne-eſmu meegainſ, eſ pahrdohmajū ſchihſ juhras nahts ſkaiſtumu.“ „Ja gan, nahts lohti ſkaiſta, bet lohti niſna, kà raiba tſchuſta giſtiga,“ nehgeris atbildeja.

Un lihds walts pahrmihſchanai nehgeris ſtahtija par „dſelteno Schefu,“ to ſemju nahwigo drudſis,

un par plihfeschanahm, pehz kurrahm winsch rahdotees nahft.

Kad Roberts pehz meeriga, spehzinadama jauni-bas meega atfal us fugga wirfū nahza, tad „Wakkar-Indijas dahrgajs atmins,“ krahfchnaja Samaitas falla, stahweja ar wisseem faweem brangumeem winnam preefschā. „Sillee kalni“ pazebla famus soh bainohs gallus lihds padebbescheem, juhrmallā kokospalma schuhpoja famu swehtibas pilno galwu wehsajā juhras wehjä, ar kurru Albions lepni fallai tuwojabs. Englandes sillajs juhras pahrwaldidamajs Andreja krusts wehzinajabs no masta un tappa no Port Rojasles ohsta krepotes ar leelgabalu schahweencem pehz ceraftas wihses apfweizinahts; tohs fregatte atbildēja.

Port Rojasles ohsts irr brangs ohsts ar labbu enkura grunti un ruhmi preefsch leela pulka fuggu. Stipra krepote ar freetnahm batterijahm gahda par fuggu drohschibu, lai meerā wiffas islahpischanas warretu isdarriht; Blet — River uppe gahda par brangu djerramu uhdeni un baggati apfwehtita semme par wiffadahm atspirdsinaschanas leetahm preefsch nogurruscha juhras brauzeja. Arri Albionam bija daschas tiffai nohtes deht aishabstas lohdes wahtis rumpi, un wiina raäs un masti leezinaja no daschas karstas kaufchanabs. Albions tiffa tadeht no mastem un sehgeleem atfwabbinahfts, wiina leelgabbali kluwa us fausu semmi islikti, un tuffschajs fuggis doftā eewests; t. i. no mastem un sehgeleem atfwabbinatajäs fuggis tiffa plaschā apmuhretā ruhme eewests, kurras wahrti tiffai ais fugga aistaisiti; uhdens gan patz juhras krittuma laikā notezzeja, gan tappa ispumpehts, tā fa fuggis us fausu weetu gulleja.

Kad nu pee fugga islahpischanas tiffai weena dalka no fugga laudihm bija waijadfiga, tad zitti warreja it brihwi pehz patifschanas baggatahs fallas labbumus isbauditees. Roberts peebrauja ar Besaru, fugga ahrsti un diweem zitteem mitschmeeneem pee smiltainas fallas stubra, fa tik stahwu juhra nokriht, fa trihs sohlu no mallas pat leelajäs fuggis enkurus warr ismest. Suhras libkums irr bees no haisiwihm, kas ar galkas pahrpaleefahm, kas no fuggem teef ismestas barrojabs.

„Kaug, Bub,“ dakters fazzija, „diz jauki Besara brahlens tur juhrmallā kahjas masga!“

Weens eebreheens, un ne-usmannigajs melnajs nosudda witnos, no haisiws fakerts.

„Patefi, Samaita fanemm muhs laipnigi, Neiti lungs!“ Roberts fazzija ar schauschalahm.

„Kungi, to padohmu jaw newarru doht, schē juhrā peldetees, dakters fazzija mahzidamā balsi; „wiffa schi pilsehta pehz tahda padohma buhweta, fa Hufelands par labbu peenemtu. Schē gar juhru leelee flaktuschi ar puhdamahm affinihm u. t. pr. Us to puffi doftas ar muhschigo pikla un dar-

was smakku; — tiffai tur no semmes puffes warr wesseligajs gais peenahft.“

„Tur daktera kunga leelajäs flaktuschi!“ Besars runnaja faufi starpā. — Tur bija kapsehta, tur tohs ar dselteno drudsi mirruschohs aprakka; uhdens deht tur kappu ne diw' pehdu dsikku newarr raft, un tapehz fabrki retti ar semmi tohp apbehti; tad nu lihku smakka gaisu famaita. Un taggad trihs nehgeri neffa plikku fabrku; azzumirski bedre bija israkta un lihkis paglabahfts! Bes nekahdas luhgschanas melnajee to isdarrija un atspirdsinajabs us kappu ar rumu!

Kluffu zeefdami atnahzeji to redseja, kluffu zeefdami winni eegahja trakteeri, kam krustam falikti enkuri bija par sihmi.

„Wai kungi no Albiona?“ trakteerneefs waizaja. „Skaisis stipris fuggis, lai Deews swehti! Us fuggi nauda par cenemtahm fuggihm, par to juhs warrat kahdus pilleenus sengri pirkft. Nu, to juhs nekur labbafu nedabbufat ne tā pee mannas mahstes dehta.“

Kahdas mulatenes ar kwehlofchahm azzihm peeneffa pagehretahs leetas, un wehfinadamajs sengri un frischahs ananas likka drihs behdigo leetu, fo redsejuschi peemirft.

„Juhs, trakteerneef, tā no wiffa redsams, Skots,“ Neiti waizaja, „tā juhs warreat dseltanajam drudscham isbehgt?“

„At nu, winnam tiffa ar smeeschanu atbildehts, „no dseltanaja Scheka ismuhk wifslabbaki, kad par winnu ne mas nebehda. Daschi gekki atraujabs few wiffu, dohma fa ar sengri gifti, ar rumu dseitano, ar arraku melno nahwi rij, kamehr winnu kreffli pahrodhdami — zitti atfal wahrtahs pa wisseem dubteem lihds Penelopei, melno kohpeju spitali.“

„Ja,“ dakters atteiza, kam dschreens no Portwihna, ruma un ananas it labbi smekkeja, „widus zetsch tas labbakajäs, tiffai newaijaga jaunu rumu nemt, wezzajäs nekahde. Tatschu es arweenn dsirdejis, fa id smalkato weschu, fo jaunee kungi daudskahrt no fawahm mahtehm lihds dabbutuschi, par smekflu naudu pirkama, un man arri buhtu luste pehz tahdu augstu weschu; tapehz usmannat, Schotta lungs!“

„Ja, ja, lungs!“ winnam tiffa atbildehts, „tas mums wis netruhft.“

Mitschmeni nogahja taggad us fuggu magasinehm, kurras Englandes krohnis schē leelas lizzis usbuhsweht, lai wiina fuggem ne kas netruhka. Krehflas laikā mitschmeni gahja us trakteeri atpaktat. Pee daktera bija pahrs dselteno mulattu nosehduschees; scheem winsch gribbeja ar flawenu dakteru wahrdeem peerahdiht, fa winsch par dselteno Scheku nebehda-johft. Mitschmeni plihfeschanai gan nebija eenaidneeki, tatschu zaur fugga stingro kahrtibu feeti, winni gribbeja, kad brunnu ruppufschu suppu bija ehbuschi, dakteri us laiwu lihds nemt, bet tas no ta ne fo ne-

gribbeja dsirdeht. Roberts pa pufferi no pahrgalwi-
bas, pa pufferi no errestibahm waizaja peepeschi:
„Dakter lungs, zif dahrgi juhsu kreffli?“ Uzsumirfta
laifu tahdas breefmigas dohmas isbsinna pehdigo
affins lahfiti no daktera waigeem; bet dsehrums
winnu atfal drihs pahwarreja. Nosohd juhs un
kats, kas pehz manneem kreffleem praffa! Mans
Bobis fapluzzinahs wiffas juhsus luppatas par dsi-
jahm, eekams juhs redsefat, kas mannos krefflos
eerastfichts!“

Lohgi notirfscheja no leelgabbala schahweena un
jaunekti steidsahs us laiwu. —

Dhtru rihtu kapteins pawehleja Robertam ar
laiwu mallâ braukt un pehz daktera jautabt. En-
tura trakterneeks raidija winnu us spitali, us tur-
ren dakters jaw bija aisnestis. Ur dehleem aplifts,
wasfa dseltenumâ, ar sillahm luhpahm nelaimigajs
gulleja! Wezza, nejauka nehgeru feewischa liffa
winnam karstâ rumâ famehrzetus lakkatus us firds
bedri un dewa winnam kalomela pulwerus eefschâ.
— „Raugat, raugat,“ flimneeks traktoja, „tur gar-
kajainajs fahsans nahf, mannus krefflus pirk! Nè,
nè, es ne=efmu flims, bet mehnesis irr piff-
ohgsmelns!“

„Es ne=efmu mehnesis, manni fauz par Benelopi,“
nehgerene krahkaja, kas winna galwu turreja tad
wemschana winnam usbrucka! —

Waffarâ trihs nehgeri Albiona dakteri aisneffa
us smilfschu weetü! — —

Weena rihmetaja (dseefmineeka) nahwes-stunda.

St jaukâ rihtâ, kofschâ waffarâ
Wezs dseefmineeks pa lauleem pastaiga,
Is azzim lihst tam dascha affara,
Tam galwa nokahrufehs dohmiga.

Kaut gan jaw wezs, taf wehl dasch jaunib's-stars
Us winna bahleem waigeem mahlejahs,
Ta azzis rahd', ka dehsigs dseefmu-gars
Wehl winna dohmu-strdi usturrahs.

Winsch eet us preefschu, schegli pafattahs
Us puffedm, kas seeb pehrwes daschadâs;
Tas flaitam behrsu mescham tuhwojahs;
Tur nonahzis winsch sahle nosel'schahs.

Winsch dohmigs sehsch, wehl wairak affaras
Is winna dsillahm azzim ahra nahf,
Tahs noslaukcht winsch daubstrei nopuschahs, —
Us reis winsch pats pee sewis runnaht fahf:

„Tahs paschas puffes, kas man jaunibâ
Schè schinnis laukos kofschî seedeja,
Schis mesch wehl gehrbees tapat jalkumâ,
Wehl faule spihd, kâ toreis spihdeja.

Wehl wifs tahds pats — tik es ween palizzis
Pawiffam zits, ka biju jaunibâ:

Mans seebu-laits, mans prees irr isstziss,
Mans kofschajs stahws irr rahwees lihsumâ.

Preefsch trihs-desmit un wairak gaddeem es
Schè, schinni weetâ preezigs staigaju,
Schè, appalsch illas debbes paspahnes
Es daubstrei preefa-dseefmas rihmeju.

Drikkchts' un dabujams pee bilschu un grahmatu-drikketaja Ernst Plates, Nihgâ, pee Pehtera-bajnijas. —

At! schinni weetâ — labbi atminnohs —
Es pirmas mihlestibas laimi baudiju,
Pee kruhts të mihlai pirmreis peespeedohs,
To, firdi sagrahbts, pirmreis butschöju.

At! dikti firds tad kruhtis sittahs man,
Kâ laifam jaunam rihmetajam firds,
Par debbest tad semme schittahs gan, —
Bet nu ta leelahs buht man behdu-virts.

Tif aufsta firds man paliffuse wehl,
Wifs jaunib's-karstums tanni isbstfiss,
Senn mihlaku — af kâ man winnas schehl!
Kâ puffi nahwes-iskapts noptahwis.

Wehl zerrib' smaida man, ka panahfschu —
To ne wis te, bet zittâ pasaulè —
Schohs pagahjuschus preekus baudischi;
Us turren' ilgohahs man dwehsele.

Tad beidsees drihs, tu, sapnu dschwiba!
Nahz nahwe! to tik ilgi kawejees?!
Wedd manni tur, tur jaunâ laimibâ
Mans skummigs gars no jauna lihgswojees!

Rusch, putni juhs! jel schobrihb' nedseedeet!
Juhs mannu nahwes-meege trauzejeet!
Rusch, seenahfschi tur sahle! netichirfsteet!
Lai affarainas azzis flehdsahs zeet!

Zif schinni weetâ nahwe falta man,
Kur sehdeju es weentuls rihmedams!
Ne weens schè neredf mannu nomirshan,
Un to es ihsti wehlohs nomirdams!

Laits klahf, tur man par pihfscheem palift buhs!
Laits klahf! ar Deewu wiffi paleezeet!
Ur Deewu manni dohmu behrni juhs,
Juhs, mannas dseefmas, juhs wehl dschwoseet! —

Tâ beidsahs rihmetaja dschwiba,
Tâ runnaja winsch nahwes-stundinâ;
Kaut senn winsch truhd jaw pihfschu dallibâ,
Taf dschwos wehl katrà sawâ dseefminâ.

M. E. pp.

Druffos.

Tif schodeen', tik schodeen' neleezees twert, tad
buhfi simtreis' jaw ismuzziss.

Tas ar fohsteem irr dewigs, kas pee kaffa eet
spekki luhgtees.

Dauds warr pasaulè panest, tillai dauds labbas
deenas ne.

Kâ kesberes un ohgas smelke, tas tew no behr-
neem jawaija.

Mihlestiba un kaisliba warr sust, bet labprahtiba
muhsham uswarrehhs.

Weffels zilwels bes naudas irr pufswahjsch.

„Kas irr negeldigs zilwels?“
Tas, kas newarr nedf pawehleht, nedf palkaufht.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No Bensures atwehlehts.

Nihgâ, 2. Oktober. 1870.